

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 75
din 03.02.2015

Dosar nr: 512/2014

Petiția nr: 5696/25.08.2014

Petentă: R C M

Reclamată: Instituția Primarului din localitatea Bărbulețu

Obiect: plata întârziată a salariilor asistenților personali față de ceilalți angajați ai reclamatei; lipsa unei rampe care asigură accesul persoanelor cu dizabilitate locomotorie în primărie.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1.1.1. R C M, județul Dâmbovița;

I. 2. Numele și sediul reclamatei

1.2.1. Instituția Primarului din localitatea Bărbulețu, județul Dâmbovița.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta consideră discriminatorie plata întârziată a salariilor asistenților personali față de ceilalți angajați ai reclamatei, precum și lipsa unei rampe care asigură accesul persoanelor cu dizabilitate locomotorie în primărie.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2 Părțile au fost citate (filele 205-206 din dosar) pentru data de 28.10.2014 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.).

3.2. La audierea din 28.10.2014 părțile nu s-au prezentat.

3.3. S-au comunicat petentei punctele de vedere ale reclamatei (fila 23 din dosar), fiind solicitate concluzii scrise.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 5696/25.08.2014** (filele 1-2 din dosar) petenta consideră discriminatorie plata întârziată a salariilor asistenților personali față de ceilalți angajați ai reclamatei, lipsa unei rampe care asigură accesul persoanelor cu dizabilitate locomotorie în primărie.

4.1.2. Petenta, prin adresa înregistrată la dosar cu **nr. 6921/16.10.2014** (fila 5 din dosar) arată că rampa existentă duce spre o ușă care nu se poate deschide.

4.2. Susținerile reclamatei

4.2.1. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 18485/23.10.2014** (fila 6 din dosar, anexă filele 7-22) reclamata arată că salariile asistenților personali se plătesc cu prioritate față de ceilalți angajați, totodată clădirea va avea rampă în viitor, când clădirea va fi reabilitată.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt se constată următoarele:

- salariile asistenților personali se plătesc cu prioritate față de ceilalți angajați;

- nu se asigură accesul persoanelor cu dizabilități în incinta primăriei.

5.2. Privind primul capăt de cerere Colegiul director, pe baza probelor depuse la dosar, conform art. 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000**, constată că fapta nu există.

5.3. Privind lipsa unei rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități locomotorii Colegiul director arată următoarele:

5.4. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are

ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.5. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.6. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.7. În hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că *„dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”*.

5.8. În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

5.9. Colegiul director constată că lipsa rampei care asigură accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii în primărie reprezintă o diferențiere, situația diferită a acestei categorii de persoane privind accesul în clădire nu a fost tratată în mod diferit, prin asigurarea efectivă a accesului.

5.10. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] *„pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu”* [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] *„fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”*), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.11. Colegiul director constată că dizabilitatea este criteriul diferențierii.

5.12. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; **Protocolul nr. 12**, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”).

5.13. În analiza dreptului Colegiul director se raportează atât la prevederile tratatelor internaționale în domeniu cât și la prevederile legislației interne.

Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin **Legea nr. 221/2010**, stabilește următoarele:

Art. 9 (accesibilitate):

„1. Pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, Statele Părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. [...]”

Art. 19 (Viață independentă și integrare în comunitate)

„Statele Părți la această Convenție recunosc dreptul egal al tuturor persoanelor cu dizabilități de a trăi în comunitate, cu șanse egale cu ale celorlalți, și vor lua măsuri eficiente și adecvate pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități se bucură pe deplin de acest drept și de deplina integrare în comunitate și participare la viața acesteia. [...]”

Art. 20 (Mobilitatea personală):

„Statele Părți vor lua măsuri eficiente pentru a asigura o mobilitate personală, în cel mai înalt grad posibil de independență a persoanelor cu dizabilități. [...]”

Legea nr. 448/2006 are următoarele prevederi relevante:

Art. 6: „Persoanele cu handicap beneficiază de drepturi la: [...] e) locuință, amenajarea mediului de viață personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informațional și comunicațional.”

Art. 9, alin. 1: „Pentru protecția sănătății fizice și mentale a persoanelor cu handicap, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice: [...] b) să creeze condiții de disponibilitate, respectiv de transport, infrastructură, rețele de comunicare, a serviciilor medicale și sociomedicale.”

Art. 62, alin. 1: „Clădirile de utilitate publică, căile de acces, clădirile de locuit construite din fonduri publice, mijloacele de transport în comun și stațiile acestora, taxiurile, vagoanele de transport feroviar pentru călători și persoanele principalelor stații, spațiile de parcare, străzile și drumurile publice, telefoanele publice, mediul informațional și comunicațional vor fi adaptate conform

prevederilor legale în domeniu, astfel încât să permită accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap.”

5.14. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Neasigurarea accesului în primărie a persoanelor cu dizabilități locomotorii reprezintă discriminare directă, întrucât se crează o deosebire pe criteriul dizabilității, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de a beneficia de serviciile oferite de către autoritatea publică locală.

5.15. Art. 2 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000** stabilește: *„Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”*

5.16. Colegiul director constată că reclamata a avut un comportament pasiv, care a produs efecte ce au defavorizat în mod nejustificat persoanele cu dizabilități locomotorii, astfel sunt incidente prevederile art. 2 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000**. Această faptă atrage răspunderea contravențională a reclamaților.

5.17. Conform art. 10 al **O.G. nr. 137/2000**, *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: a) a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice; [...] h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”*

5.18. Colegiul director constată că prin neasigurarea accesului în clădirea primăriei s-a refuzat inclusiv accesul acestei categorii de persoane la serviciile autorității publice locale, fiind refuzată și acordarea drepturilor stabilite de legislație (a se vedea pct. 5.13.), astfel că sunt incidente prevederile art. 10, lit. a și h ale **O.G. nr. 137/2000**.

5.19. Conform art. 26 alin. 1 *„contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate”*.

5.20. Colegiul director decide aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei față de reclamată. La stabilirea amenzii au fost analizate următoarele aspecte:

- directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante;

- discriminarea a vizat un grup de persoane;

- discriminarea a fost produsă de o persoană juridică de drept public, cu obligații clar precizate de legislația din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități locomotorii;

- reclamatul nu a soluționat problema, deși legislația în domeniu există din anul 2006, astfel că există o discriminare continuă de lungă durată.

5.21. Colegiul director recomandă reclamatei să remedieze în cel mai scurt timp posibil problema.

5.22. Conform alin. 2, art. 26 al **O.G. nr. 137/2000**, „*Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești*”.

5.23. În consecință Colegiul director obligă reclamata să comunice un rezumat al prezentei hotărâri în mass-media locală (județeană) și pe pagina de internet a primăriei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se constată întârzierea plății salariilor către asistenți personali față de alți angajați ai reclamatului conform art. 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000**;

2. Neasigurarea accesului persoanelor cu dizabilități locomotorii, prin realizarea unei rampe adecvate, reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și 4, coroborate cu art. 10 lit. a) și h) ale **O.G. nr. 137/2000**, și conform **Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, art. 9, 19 și 20, ratificată de România prin **Legea nr. 221/2010**;

3. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei față de Instituția primarului localității Bărbulețu din județul Dâmbovița, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**;

4. Recomandă reclamatei să remedieze în cel mai scurt timp posibil problema;

5. Obligă reclamata la comunicarea rezumatului prezentei hotărâri în mass-media locală (județeană) și pe pagina de internet a primăriei, conform alin. 2, art. 26 al **O.G. nr. 137/2000**;

6. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Direcției Generale a Finanțelor Publice din județul Dâmbovița.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Direcția Generală a Finanțelor Publice din județul Dâmbovița, dovada plății și a publicării rezumatului hotărârii se va trimite către C.N.C.D. în termen de 15 zile de la

rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar C.N.C.D. va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării: 03.02.2015

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István